

Maikuus oli palju päikest ja vähe äikest

Autor

Ain Kallis

klimatoloog

Lõppenud lehe-, kohtu-, looduskaitse- ning taotluste esitamise kuuga võiks (ilma osas) küll rahule jääda: soojuselt oli ta kaunis keskpärane, päikeseline, lund ei sadanud, vaid vihma oleks võinud rohkem olla.

Kogu kuu peale sai kokku lugeda kümmekond suvist ilma, õhus oli miinuskraade vaid paaril päeval.

Mai algas soojalt: volbriöö! sai rahumeeles ringi kakerdada, ilm oli suvepärane. Kena püsis ta ka kapitalistlikul laupäevakul kolm päeva hiljem – kõrgemalt poolt polnud prügikoristusele mingeid takistusi.

Esimese kümme päeva keskmiseks õhutemperatuuriks arvutati Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis 11° pikaajalise keskmise ehk normi 7,9° asemel. Põldudele oodatud vihma tuli väga vähe, keskmiselt vaid 6 mm (norm 14), sedagi saadi äikesega, st kohati ja puhuti.

Teise dekaadi soojanäitajad jäid aga keskmistele alla (8,4 kraadi 10,3 asemel). Endiselt said vähe vihma hiidlased, samas võrokesi kasteti harilikust kogusest kolmandiku jagu enam. (Märkus: sõnu «harilik» või «tavaline» pole klimatoloogiliselt «keskmise» asemel just korrektne kasutada. Vast ainult vahelduse mõttes).

Äikesevihmadega kaasnesid rahehood. Jäätükikeste läbimõõt küündis kuni ühe sentimeetrini. Eesti rekordist (7 cm) jäid need õnneks kaugele. Olid vaid autosõitu seganud.

Jaheda viimase kümme päeva keskmise päästsid suvised lõpupäevad – viisid selle täpselt normi (11,4°). Too kolmandik kuust oli väga kuiv: enamik Eestist ei näinud vihmapiiskagi.

Normikohase 15 mm vihma asemel arvutati riigi keskmiseks ülinapp 0,5 mm! Säärast olukorda juhtub meie maal kusagil (st umbes, moodsamas kõnepruugis ligikaudu) igal seitsmendal aastal.

Nüüd kogu kuu ilmanäitajad. Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks saadi 10,3 kraadi, mis on 0,4 pügala võrra normist enam. Vihmakogus oli vaid 43% normist ehk 19 mm. Veda, et mais nii vähe metsapõlenguid oli – tuleohuindeks püsis pea kogu kuu väga kõrgel.

Kõrged näitajad saadi ka päikesepaiste kestuse osas – Tartumaal 300 tunni ümber. Üheksas koht viimase poole sajandi jooksul. Esikohal püsib kuum ning põuane 2002. aasta lehekuu 311 tunniga.

Ultraviolettkiirguse indeks tänavu nii kõrge polnud kui mullu – maksimumiks mõõdeti Tõravere ilmajaamas 7,1 ühikut (eelmisel aastal 8,3 – Eesti rekordi kordamine).

Mis tuleb?

Peer on teinud ilma Põhja-Euroopas juba üle nädala. Sellise nime ostis Berliini vabaülikoolist sellele kõrgrõhkkonnale keegi Peer Witten 290 euro eest. Ja too antitsüklon ei soovi kuidagi siit lahkuda.

Paljud mudelid lubavad alates teisipäevast vihma, ka soojust hakkab taanduma. Uuesti ähvardavad taimi öökülmad. Lohutus on see, et suvi peaks edaspidi igasuguste ennustuste järgi soe ja kuivapoolne tulema. Näis.

Aastate eest

- 3. mail 1999 mõõdeti mobiilse Doppleri radariga Oklahoma City eeslinna Moore'i räsitud tornaados tuule kiiruseks 142 meetrit sekundis (tugevaim seni mõõdetud tuul, tavalised anemomeetrid oleksid ammu tükkideks purunenud!). Tornaado ise liikus muidugi palju aeglasemalt.
- 10. mail 1996 tabas alpiniste Mount Everestil ootamatu torm. Hukkus 8 inimest.
- 4. mail 1971 põhjustas paduvihm Kanadas Quebeci provintsis 600 m laiuse ning 30 m sügavuse augu tekke. Sinna kadus 35 maja, 1 buss ja 31 inimest.